

I СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Міжнародні стандарти корпоративного управління
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Розробник(и)	Щербаченко Вікторія Олексіївна, ст. викладач, к.е.н
Рівень вищої освіти	НРК України –7 рівень; FQ-EHEA – перший цикл; QF-LLL – 6 рівень
Семестр вивчення навчальної дисципліни	6
Обсяг навчальної дисципліни	150/5
Мова(и) викладання	Англійська
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Вибіркова
Передумови для вивчення дисципліни	Курс "Міжнародні стандарти корпоративного управління" тісно пов'язаний з такими дисциплінами, як "Міжнародний бізнес", "Міжнародні економічні відносини", "Європейська інтеграція", "Міжнародне економічне право".
Додаткові умови	Немає
Обмеження	Немає
3. Мета навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання дисципліни «Міжнародні стандарти корпоративного управління» є набуття студентами знань та ключових навичок, необхідних для того, щоб виконувати функції радника з управління органами влади в приватному, державному та громадському секторах. Курс буде включати всі аспекти зобов'язань щодо управління організаціями, що охоплюють не лише юридичні аспекти, а й ознайомить студентів з найкращими практиками застосування стандартів та рекомендацій щодо управління в міжнародних компаніях.</p> <p>Завдання навчання полягає в тому, щоб забезпечити глибоке розуміння закону та</p>	

практики корпоративного управління в національному та міжнародному контексті. Це також дасть можливість студентам підтримати розвиток належного врядування та діалогу із зацікавленими сторонами у всій організації, незалежно від сектору, усвідомлення юридичних зобов'язань, етики та використання найкращих практик.

4. Зміст навчальної дисципліни

ТЕМА 1 ВСТУП ДО КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Управління. Корпоративне управління: походження та еволюція. Історія корпорацій. Системи управління та корпоративна соціальна відповідальність. Співвідношення корпоративного управління та корпоративної соціальної відповідальності.

ТЕМА 2 ПРИНЦИПИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Принципи управління. Ефективне управління та корпоративна поведінка. Принципи корпоративного управління. Хороше управління та стійкість. Порівняльні практики управління: англосаксонська модель, континентальна модель, японська модель.

ТЕМА 3 РОЗВИТОК МІЖНАРОДНИХ КОДЕКСІВ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ І ЇХ ПОРІВНЯННЯ

Системи управління. Розробка структури корпоративного управління. Управління компанією. Система корпоративного права та регулювання. Кодекси найкращої практики. Наднаціональні корпоративні кодекси. Кодекси корпоративного управління в Центральній та Східній Європі.

ТЕМА 4 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ДОГОВІР: ПЕРЕГЛЯД ДЛЯ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Соціальний договір. Що таке зацікавлена сторона? Множинний стейкхолдинг. Класифікація зацікавлених сторін. Теорія зацікавлених сторін. Управління та зацікавлені сторони: права та відповідальність. Співвідношення корпоративного управління та корпоративної соціальної відповідальності. Зв'язок соціальної відповідальності з управлінням: докази.

ТЕМА 5 ЕТИКА, КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА КОРПОРАТИВНЕ ПОВЕДЕННЯ

Визначення етики. Етичні філософії. Корупція. Культура. Теорія Гайі. Корпоративна поведінка. Управління, етика та корпоративна поведінка. Корпоративна репутація

ТЕМА 6 УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТА КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

Ставлення до ризику. Управління ризиком. Типологія ризику. Стратегії управління ризиками. Атрибути транзакцій та рішення корпоративного управління.

ТЕМА 7 ФУНКЦІЯ АУДИТУ ТА РОЛЬ РЕГУЛЮВАННЯ

Роль аудиту. Ревізійна комісія. Рада директорів: види, роль, комітет ради директорів, засідання правління. Режисери: відбір, винагорода. Теорія агентства та асиметрична інформація. Висновки, що стосуються теорії. Рейтингові агенції. Регулювання. Збої в регулюванні.

ТЕМА 8 КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ В НЕКОМЕРЦІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Роль неурядових організацій. Інфляція та неурядові організації. Відмінні особливості

сектора. Типи некомерційних організацій. Мотивація для некомерційних організацій. Наслідки для менеджерів. Доступні ресурси. Структура благодійної організації. Питання бухгалтерського обліку. Питання управління в некомерційних організацій.

ТЕМА 9 ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

Поняття глобального управління. Глобальні перспективи. Як глобалізація впливає на управління. Глобалізація, корпоративні невдачі та корпоративне управління. Стандарти корпоративного управління в Китаї, Бразилії, Великобританії, США тощо.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1.	оцінити форми, що лежать в основі закону та практики управління в національному та міжнародному контексті
РН2.	розрізняти та порівнювати юридичні зобов'язання щодо управління та рекомендовані найкращі практики щодо корпоративного управління
РН3.	аналізувати та оцінювати ситуації, в яких виникають проблеми управління, та надавати рекомендації щодо їх вирішення
РН4.	оцінити взаємозв'язок управління та результативності в межах організацій
РН5.	порівнювати відповідальність організацій перед різними групами зацікавлених сторін та консультувати з питань етичної поведінки та застосування принципів корпоративної відповідальності чи соціальної корпоративної поведінки

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

У навчальному процесі використовуються такі види навчання - лекції (Л) та практичні заняття (ПР)

ТЕМА 1

Л1. Вступ до корпоративного управління

Управління. Корпоративне управління: походження та еволюція. Історія корпорацій. Системи управління та корпоративна соціальна відповідальність. Співвідношення корпоративного управління та корпоративної соціальної відповідальності.

ПР1. Суть корпоративного управління

Що означає управління? Що означає корпоративне управління? Яка домінуюча модель управління? Який взаємозв'язок між корпоративним управлінням та корпоративною соціальною відповідальністю? Що спричинило сучасний інтерес до корпоративного управління?

ТЕМА 2

Л2. Принципи корпоративного управління

Принципи управління. Ефективне управління та корпоративна поведінка. Принципи корпоративного управління. Хороше управління та стійкість.

Л3. Порівняльна практика управління

Англосаксонська модель, континентальна модель, японська модель.

ПР2. Принципи корпоративного управління. Міжнародне управління

Які 4 принципи корпоративного управління? Що означає верховенство закону?

Поясніть прозорість. Що розуміється під керівництвом? Чому хороші механізми управління будуть створювати конкурентні переваги? Корпоративне управління в США, Великобританії, Австралії, Канаді, Бразилії, Нігерії, Німеччині, Бельгії, Франції та ін.

ТЕМА 3

Л4. Розвиток міжнародних кодексів корпоративного управління і їх порівняння

Системи управління. Розробка моделі корпоративного управління. Управління компанією. Система корпоративного права та регулювання.

ПР3. Кодекси найкращої практики

Наднаціональні корпоративні кодекси. Кодекси корпоративного управління в Центральній та Східній Європі.

ПР4. Міжнародні стандарти корпоративного управління

Коли набрав чинності комбінований код Великобританії? Яка вимога щодо дотримання у Великобританії? Поясніть різницю між англосаксонським підходом та латинським підходом. Яка роль Ради директорів? Окресліть основні відмінності між 3-ма формами управління.

ТЕМА 4

Л5. Зацікавлені сторони та соціальний договір: ширший погляд на корпоративне управління

Соціальний договір. Що таке зацікавлена сторона? Множинний стейкхолдинг. Класифікація зацікавлених сторін. Теорія зацікавлених сторін. Управління та зацікавлені сторони: права та відповідальність.

Л6. Пов'язане корпоративне управління та корпоративна соціальна відповідальність

Зв'язок соціальної відповідальності з управлінням: докази. Внутрішні і зовнішні стейкхолдери.

ПР5. Теорія зацікавлених сторін

Яке обґрунтування використовує Теорія зацікавлених сторін для розгляду зацікавлених сторін? Як ми можемо класифікувати зацікавлені сторони? Назвіть багатовимірний кадр вимірювання продуктивності. Які джерела соціального договору? Які факти свідчать про ширший підхід до корпоративного управління з боку фірм? Переваги, критика та наслідки теорії зацікавлених сторін.

ТЕМА 5

Л7. Етика, корпоративне управління та корпоративна поведінка

Визначення етики. Етичні філософії. Корупція. Культура. Теорія Гайі.

ПР6. Корпоративна поведінка. Управління, етика та корпоративна поведінка. Корпоративна репутація

ПР7. Етичні питання корпоративного управління

Які обов'язки бізнесу у своїх корпоративних рішеннях? Чому компанія повинна бути етичною? Який взаємозв'язок між КСВ та корпоративною поведінкою? Чи корпоративне управління є юридичною необхідністю? Чому корупція є проблемою для корпорацій?

ТЕМА 6

Л8. Управління ризиками та корпоративне управління

Ставлення до ризику. Управління ризиком. Типологія ризику. Стратегії управління

ризиками. Атрибути транзакцій та рішення корпоративного управління. Атрибути транзакцій. Рішення корпоративного управління. Емпіричні програми. Підсумок та висновки.

ПР8. Управління ризиком корпоративного управління

Який взаємозв'язок між значенням бета-версії та рівнем ризику? Скільки існує стратегій управління ризиками? Назвіть їх. Охарактеризуйте різні ставлення до ризику. Як корпоративне управління впливає на вартість капіталу? Перерахуйте різні типи ризику, до якого піддається корпорація.

ПР9. Атрибути транзакцій та рішення корпоративного управління

Простежте причини існування фірми та визначте відносні переваги та недоліки структури управління ринком. Опишіть типи специфічності активів та уточніть, чому вони вважаються ключовими атрибутами транзакції.

ТЕМА 7

Л9. Функція аудиту та роль регулювання

Роль аудиту. Ревізійна комісія. Рада директорів: види, роль, комітет ради, засідання правління. Директори: відбір, винагорода. Теорія агентства та асиметрична потужність. Висновки, що стосуються теорії. Рейтингові агенції. Регулювання. Збої в регулюванні.

ПР10. Роль аудиту в корпорації

Що розуміється під інформаційною асиметрією? Яка основна мета аудиту та як Ревізійний комітет допомагає у цьому? Як рейтингові агенції допомагають вирішити асиметрію між формаціями? Яка мета регулювання? Яка різниця між моральною небезпекою та несприятливим вибором?

ТЕМА 8

Л10. Корпоративне управління в некомерційних організаціях

Роль неурядові організацій. Інфляція та неурядові організації. Відмінні особливості сектора. Типи некомерційних організацій. Мотивація для некомерційних організацій. Наслідки для менеджерів. Доступні ресурси. Структура благодійної організації. Питання бухгалтерського обліку. Питання управління в некомерційних організаціях.

ПР11. Корпоративне управління в некомерційних організаціях

Що таке принцип «ultra vires» в корпоративному праві? Які типи некомерційних організацій існують? Які проблеми управління існують для некомерційних організацій? Які заходи ефективності зазвичай використовуються цими організаціями? Як ми можемо визначити неурядові організації?

ТЕМА 9

Л11. Глобалізація та корпоративне управління

Поняття глобального управління. Глобальні перспективи. Як глобалізація впливає на управління. Глобалізація, корпоративні невдачі та корпоративне управління.

Л12. Стандарти корпоративного управління в Китаї, Бразилії, Великобританії, США тощо.

Особливості, структура, переваги та недоліки.

ПР 12. Вплив процесу глобалізації на корпоративне управління

Який головний показник глобалізації? Як глобалізація впливає на корпоративне управління? Чому глобальне управління є проблемою і в якій формі воно може набувати? Чи є причиною великих корпоративних скандалів безвідповідальне управління? Який взаємозв'язок між кризами та регулюванням?

7.2 Види навчальної діяльності

- НД1. виконання письмових робіт в межах тем 1–9;
НД2. усне опитування у межах тем 1–9;
НД3. тематичні дослідження, пов'язані з темами 3, 4, 6, 8;
НД4. підготовка доповідей та презентацій у межах тем 1–9;
НД5. перегляд навчальних відео (теми 1, 4, 5, 6, 9);
НД6. Огляд статті «Стандарти корпоративного управління: важливість дотримання та основних питань у Німеччині» Крістіан Стренгер (тема 9).

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

- МН 1. лекції-дискусії;
- МН 2. лекції-візуалізації;
- МН 3. практичні заняття;
- МН 4. кейс-методи.

Лекції надають студентам матеріали (у формі слайдів, відеороликів, фільмів тощо), пов'язані з основами корпоративного управління та його стандартами, що є підставою для самостійного та аудиторного навчання здобувачів вищої освіти (НД1, НД2). Лекції доповнюються практичними заняттями, які надають студентам можливість використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології та методи у галузі міжнародного корпоративного управління (НД5).

Дисципліна передбачає навчання через:

- МН 1. лекції-дискусії;
- МН 2. лекції-візуалізації;
- МН 3. практичні заняття;
- МН 4. кейс-методи.

Лекції надають студентам матеріали (у вигляді слайдів, роликів, фільмів) з основ світової та європейської інтеграції, що є підставою для самостійного та аудиторного навчання здобувачів вищої освіти (РН 2). Лекції доповнюються практичними заняттями, що надають студентам здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин (РН 1 та РН5).

Використання кейс-методу забезпечує формування у студентів проблемно-орієнтовного мислення та набуття навичок прийняття управлінських рішень на основі аналізу складних реальних ситуацій, виявлення проблем та можливостей, аналізу альтернативних варіантів та вибір найкращого з них (РН3, РН4).

Основними методами навчання є:

- лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту;
- лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій;
- практичні заняття: розв'язання проблемних завдань; підготовка презентацій;
- організація самостійної роботи студента: передбачає самостійне опрацювання матеріалу лекції; підготовку до практичних занять згідно методичних вказівок до практи-

чних занять та організації самостійної роботи студентів;
 - контроль навчальної роботи: модульний контроль у вигляді тестування та відкритих питань.

Методи викладання та навчання:

- Демонстрація;
- Творчий метод;
- Структурно-аналітичний;
- Проблемно-пошуковий метод;
- Навчальна дискусія / дебати;
- Кейс-метод / аналіз ситуації.

Технології викладання та навчання

- Імітаційні;
- Аналіз конкретних ситуацій (Case-study);
- Проблемна лекція (розгляд проблемних питань тощо), лекція-візуалізація (демонстрація відео тощо).

Основні види інтерактивних технологій викладання та навчання:

- Модульне навчання - використання знань, умінь тощо у вигляді окремих модулів, автономних частин курсу, що інтегруються з іншими частинами курсу;
- Контекстне навчання - мотивація здобувачів вищої освіти до засвоєння знань, умінь тощо шляхом виявлення зв'язків між конкретним знанням, умінням тощо та його застосуванням.
- Розвиток критичного мислення - освітня діяльність, спрямована на розвиток у здобувачів розумного, рефлексивного мислення, здатного висунути нові ідеї і побачити нові можливості.
- Проблемне навчання - стимулювання здобувачів до самостійного набуття знань тощо, необхідних для вирішення конкретної задачі, проблеми.
- Міждисциплінарне навчання - використання знань з різних предметних областей, їх угруповання і концентрація в контексті розв'язуваної задачі.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Визначення	Оцінка за національною шкалою	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок		$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальні критерії		$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни		$RD < 34$

Студенти, які мають рейтинговий бал за семестр менше 35 до заходу підсумкового семестрового контролю не допускаються.

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

За дисципліною передбачені такі методи оцінювання:

- опитування;

- перевірка та оцінювання письмових завдань;
- захист презентацій (виконаних завдань, кейсів).

Методи формативного оцінювання: опитування та усні коментарі викладача за його результатами, настанови викладачів в процесі виконання практичних завдань, обговорення.

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

Результат навчання	Метод оцінювання	Об'єкт оцінювання
оцінити форми, що лежать в основі закону та практики управління в національному та міжнародному контексті	Опитування Перевірка та оцінювання письмових завдань	Розуміння різних систем корпоративного права та регулювання; Аналіз проявів глобалізації
розрізняти та порівнювати юридичні зобов'язання щодо управління та рекомендовані найкращі практики щодо корпоративного управління	Опитування Перевірка та оцінювання письмових завдань	Знання кодексів найкращих практик корпоративного управління; Вибір відповідного рішення ситуації
аналізувати та оцінювати ситуації, в яких виникають проблеми управління, та надавати рекомендації щодо їх вирішення	Перевірка та оцінювання письмових завдань Виступи з презентаціями, оцінка виконання рейсових завдань	Вибір відповідного рішення ситуації
оцінити взаємозв'язок управління та результативності в межах організацій	Перевірка та оцінювання письмових завдань	Оцінка ризиків, аудит, розуміння ролі регулювання
порівнювати відповідальність організацій перед різними групами зацікавлених сторін та консультувати з питань етичної поведінки та застосування принципів корпоративної відповідальності чи соціальної корпоративної поведінки	Виступи з презентаціями, оцінка виконання рейсових завдань	Розуміти та розрізняти функції різних груп зацікавлених сторін та їх взаємовідносини

Заходи контролю	Максимальна кількість балів
Сумативне оцінювання під час навчальних занять	
Відвідування лекцій	1 x 12 = 12
Виконання письмових завдань	12 x 2 = 24
Доповідь з презентацією	10
Вирішення кейсів (Ситуаційних вправ)	10
Модульні контролі	2 x 22 = 44

Всього	100
Форма підсумкового контролю – диф.залік	
Всього	100

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання	Мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проєкційна апаратура (<i>відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо</i>) Комп'ютери, комп'ютерні системи та інтернет-мережі
10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Друковані наукові, навчально-методичні, електронні видання; відкриті державні реєстри; оприлюднені документи та офіційні сайти органів статистики, інших установ та організацій; відкриті бази даних.

ОСНОВНА НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

№ п/п	Назва навчально-методичних матеріалів	Вид	Наявність	Забезпечення дисципліни
1	International Finance Corporation. Case Studies of Good Corporate Governance Practices. 2nd Edition. – 94 p.	electronic source	–	100%
2	Corporate Governance Guidance and Principles for Unlisted Companies in the UK. 2019 Published by: Institute of Directors	electronic source	–	100%
3	Crowther D. Corporate Governance and International Business /D. Crowther, Shahla Seifi, 2011. – 109 p.	electronic source	–	100%
4	Principles of Corporate Governance/ OECD Report to G20 Finance Ministers and Central Bank Governors. September 2015	electronic source	–	100%
5	Monks, Robert A. G. Corporate governance / Robert A.G. Monks and Nell Minow. — 5th ed. – 544 p.	electronic source	–	100%
6	Kostyuk A, Braendle U., Apreda R. Corporate Governance. Virtus interpress, 2007. – 379 p.	printed	1	100%
7	Kostyuk A, Beuerle C., Apreda R. Corporate Governance: an International Outlook. Virtus interpress, 2011. – 401 p.	printed	1	100%
8	Corporate Ownership and Control, journal 2019	electronic source	-	100%

